

Egyre hosszabb hőhullámok és hevesebb esők alakítják át Magyarország éghajlatát

A klímaváltozás már egyértelműen látható a magyarországi mérési adatokban: a nyarak és a telek melegek, a hőhullámok pedig egyre gyakoribbak, hosszabbak és intenzívebbek. A század végére évente akár több mint negyven hőségnap is lehet Magyarországon, miközben hosszabb száraz időszakokra és hevesebb esőzésekre kell felkészülni. A várható változásokról Lakatos Mónika, a HungaroMet éghajlatkutatója és Kis Anna, az ELTE Meteorológiai Tanszékének tudományos munkatársa beszélt az MTA Biztos hang című podcastjában.

A magyarországi mérési adatok alapján az éghajlatváltozás hatásai már nem csupán a jövőre vonatkozó előrejelzésekben jelennek meg. Az évszakok közül a nyarak melegek, a telek pedig hidegebbek. Az átmeneti évszakokban egyelőre mérsékelt a változás.

Lakatos Mónika szerint a hazai melegedés az 1980-as évektől vált különösen intenzívvé. A magas hőmérséklethez kapcsolódó szélsőségek az 1990-es évektől kezdtek látványosan gyakoribbá válni, 2000 után pedig tovább erősödött a folyamat. Jól mutatja a változás ütemét, hogy Magyarország tíz legmelegebb nyara közül mindössze egy, az 1992-es volt 2000 előtt.

A 2026. júniusi rendkívüli hőhullám újabb figyelmeztetés: a szakértő szerint 2007 óta ez volt a legsúlyosabb hazai hőhullám. (Hőhullámos napról akkor beszélünk, amikor a napi középhőmérséklet 25 fok feletti. Ekkor már általában elég magas maximumok lépnek fel, és éjszaka sem feltétlenül hűl le a levegő. Minél többi ilyen nap követi egymást, annál súlyosabb a hőhullám.) A Kárpát-medencében a felmelegedés egyik legnyilvánvalóbb jele éppen az, hogy ezek az időszakok gyakoribbá, hosszabbá és intenzívebbé válnak.

Közben maga a hőhullámos évszak is egyre hosszabb. Korábban a tartós hőség elsősorban július végére és augusztus elejére volt jellemző, ma azonban már májusban vagy június elején megkezdődhet, és akár szeptemberben is kialakulhat hőhullám.

A klímamodellek szerint a következő évtizedekben tovább nő a szélsőségesen meleg napok száma. Az 1971–2000-es időszakban Magyarországon évente átlagosan 17 hőségnapot regisztráltak. Ehhez képest a század közepére legalább nyolccal, a század végére pedig akár huszonnal emelkedhet az éves számuk. Ez azt jelenti, hogy az évszázad végén már több mint negyven hőségnappal kellhet számolni egy átlagos évben.

A területi különbségek sem lesznek elhanyagolhatók. A század közepére az Alföldön és a Dél-Dunántúlon szinte biztosan legalább tíz nappal nő a másodfokú hőhullámos napok száma. A század végére a modellek már az ország egész területén gyakorlatilag biztosra veszik legalább ekkora növekedést.

Nemcsak a hőmérséklet, hanem a csapadék eloszlása is szélsőségesebbé válhat. Kis Anna szerint nyáron hosszabb csapadékmentes időszakokra, ugyanakkor hevesebb esőzésekre kell számítani. A napi 20–40 millimétert meghaladó extrém csapadékesemények gyakoriságában már most növekvő tendencia látható, a modellek pedig ennek folytatódását vetítik előre.

A rövid idő alatt lezúduló nagy vízmennyiség azonban nem képes pótolni a csendes, áztató esőt. Az intenzív záporok vizének kisebb része szivárog be a talajba, nagyobb része gyorsan elfolyik, ezért a növényzet és a mezőgazdaság számára kevésbé hasznosul. Így a heves esőzések gyakoribbá válása

együtt járhat a nyári aszálykockázat növekedésével.

Magyarország ettől még nem válik egyszerűen mediterrán éghajlatú országgá. Bár a hőmérséklet egyes mediterrán városok jelenlegi klímájához közelíthet, a csapadék éven belüli eloszlása eltérő marad. A mediterrán térségekben a nyár rendszerint nagyon száraz, Magyarországon viszont várhatóan továbbra is a nyár lesz a legcsapadékosabb évszak – csak egyre egyenetlenebbül eloszló esővel.

A podcast-epizód elérhető az ismert platformokon és az mta.hu oldalán a következő címen: <https://mta.hu/podcast/a-klimavaltozasrol-kis-annaval-es-lakatos-monikaval-115519>

Sajtókapcsolat:

- Magyar Tudományos Akadémia Kommunikációs Főosztály
- +36 1 411 6321
- sajto@titkarsag.mta.hu

Eredeti tartalom: Magyar Tudományos Akadémia

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:
<https://hellosajto.hu/?p=31883>